

vort samfund. Det er både ret og rimeligt at betragte dem som ligeværdige borgere med samme mulighed for at få indflydelse på de politiske beslutninger i lokalsamfundene.« (Spalte 4941). Tilsvarende synspunkter fremførtes af SF's ordfører og den radikale ordfører.

Regeringen og de partier, der støttede forslaget, afviste risikoen for urimelige virkninger af loven, bl.a. med henvisning til, at der ud over de nordiske statsborgere højst ville være ca. 35.000 udlændinge, der efter lovforslaget ville få valgret.

Venstres ordfører, Bundgaard Nielsen, afviste forslaget: »De forskelle, der består mellem danske statsborgere og indvandrere i sproglig, kulturel og samfundsmæssig henseende, er ofte så store, at man ikke efter blot 3 års ophold i Danmark kan forvente den fornødne indsigt i danske forhold.« (Spalte 4944).

Flemming Jensen (KF) afviste ligeledes forslaget. Det var ikke rimeligt at give stemmeret til personer uden dansk indfødsret. De to ting burde følges ad. Udlændinge, der søger om og får dansk indfødsret, skulle være velkomne til at afgive stemme. »Det afgørende er nemlig tilpasningen til vores samfund, og det er den, som adskiller den gæst, der kun bliver her i nogle få år, fra den, der tager skridtet fuldt ud«, betonedede den konservative ordfører. (Spalte 4947).

Knud Lind (FP) fandt det naturligt, at man skal beherske det danske sprog for at kunne deltage i det politiske liv, og mente, at der var tale om en »klar nedvurdering af det kommunalpolitiske arbejde, når regeringen ... blot kræver, at udlændingen er fyldt 18 år, og at pågældende i de sidste tre år har haft bopæl her i riget forud for valget. Ikke et ord nævnes der om, at pågældende skal kunne tale, forstå eller læse det danske sprog.« (Spalte 4948).

Den 24. marts 1981 vedtog Folketinget lovændringen med 80 stemmer for og 61 imod, idet forslaget blev støttet af Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, SF og Venstresocialisterne, mens Venstre, Det Konservative Folkeparti og Fremskridtspartiet stemte imod lovændringen.

Ved en senere lovændring, i foråret 1995, af den kommunale valglov gennemførtes Rådets direktiv nr. 94/80/EF (se EF-Tidende 1994 L 368 s. 38) om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved kommunale valg for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere. Lovændringen betød bl.a., at der ikke længere gælder nogen karenstid for EU-borgere og nordiske statsborgere for opnåelse af valgret og valgbarhed. For statsborgere fra andre lande blev 3-års-reglen som den almindelige tidsmæssige betingelse opretholdt, men så-

ledes at det tidsmæssige krav kan reduceres i tilfælde af gensidighed, det vil sige at statsborgere fra andre lande, hvor derboende danske statsborgere kan opnå valgret og valgbarhed fra et tidligere tidspunkt, kan opnå valgret og valgbarhed i Danmark fra det tilsvarende tidligere tidspunkt. Der henvises til lov nr. 208 af 29. marts 1995, jf. lovforslag nr. L 150 (se Folke-tingstidende 1994-95, forhandlingerne side 2278, 2509, 3851 og 4068, tillæg A side 1871, tillæg B side 284 og tillæg C side 276).

Behovet for en lovændring. Forslagsstillernes overvejelser. Der er grund til at pege på fire hovedbegrundelser for nærværende lovforslag.

- 1) Den foreslåede lovændring vil bringe dansk lovgivning bedre i overensstemmelse med lovgivningen i næsten alle andre lande i verden. Danmark var det tredje land i Europa, der gav indvandrere og flygtninge med udenlandsk statsborgerskab kommunal valgret. Det første land var Irland i 1963, derefter Sverige i 1976, Danmark i 1981, Norge i 1982 og Holland i 1985. I de øvrige EU-medlemslande har kun EU-borgere fået kommunal valgret og valgbarhed. Der er altså kun ganske få lande i verden, hvis lovgivning er afvigende fra det normale ved ikke at knytte valgret og valgbarhed til statsborgerskabet. Ved den foreslåede lovændring bringes dansk lovgivning i overensstemmelse med langt de fleste andre landes lovgivning.
- 2) Antallet af udlændinge, der kan stemme ved valg i Danmark, stiger i disse år så kraftigt og så hurtigt, at udlændinge ved kommende valg kan få en urimelig og uforholdsmæssigt stor indflydelse på kommunerne i Danmark.

Mens der ved lovændringen i 1981 var ca. 35.000 udlændinge fra tredjelande, der opnåede valgret, og i forvejen ca. 11.000-12.000 nordiske statsborgere eller i alt ca. 45.000, er tallet i de følgende år vokset markant. Dette mulige perspektiv blev i 1981 ikke omtalt, hverken i bemærkningerne til lovforslaget eller under Folketingets behandling af forslaget. Ved valget den 22. november 2001 kunne i alt 4.001.989 personer udøve valgret til både folketingsvalg og kommunal- og amtsrådsvalg. Antallet af vælgere ved kommunal- og amtsrådsvalget var derimod opgjort til 4.157.869. Differencen på 155.880 vælgere udgøres af personer uden dansk statsborgerskab.

Til sammenligning vises nedenfor tallene ved valgene i 1981, 1989, 1993, 1997 og 2001: